

SEM III GUIDANCE AND COUNSELLING

Q.P. Code: 00005789

[Time: 3:00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain the need and significance of guidance.
- b) "Guidance means to indicate, to point out, and to show the way. It means more than to assist." Justify.
- c) Write a brief note on School and Home as agency of guidance by giving suitable examples.

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Enumerate the need and significance of Educational Guidance.
- b) State the concept, need and importance of vocational guidance.
- c) Discuss the steps are involved in a personal guidance and vocational guidance programme.

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Highlight the approaches of counselling in relation to the role of counsellor.
- b) Compare and differentiate between Directive, Non-Directive and Eclectic Counselling.
- c) Enlist the types of counselling and give suitable examples for each type.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Describe the concept and stages of Counselling Process?
- b) Elaborate the required skills important for counselling. Briefly describe Rapport Building and Listening skills of counselling.
- c) What is Counselling Outcome? Describe the Role of teacher as Counsellor.

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Principles and Nature of Guidance.
- b) Role of teachers in Educational Guidance
- c) Meaning and Purpose of Counselling.
- d) Questioning & Responding Skills of Counselling.

*****

SEM III GUIDANCE AND COUNSELLING

Q.P. Code: 00005789

(मराठी अनुवाद)

[गुण: १००]

[वेळ: ३ तास]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) मार्गदर्शनाची गरज आणि महत्त्व समजावून सांगा.
- (ब) "मार्गदर्शन म्हणजे सूचित करणे, दाखवणे आणि मार्ग दाखवणे. याचा अर्थ मदत करण्यापेक्षा अधिक आहे." औचित्य सिद्ध करा.
- (क) योग्य उदाहरणे देऊन मार्गदर्शनाची संस्था म्हणून शाळा आणि घर यावर थोडक्यात नोंद लिहा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) शैक्षणिक मार्गदर्शनाची गरज आणि महत्त्व सांगा.
- (ब) व्यावसायिक मार्गदर्शनाची संकल्पना, गरज आणि महत्त्व सांगा.
- (क) वैयक्तिक मार्गदर्शन आणि व्यावसायिक मार्गदर्शन कार्यक्रमात कोणत्या चरणांचा समावेश आहे यावर चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) समुपदेशकाच्या भूमिकेच्या संबंधात समुपदेशनाच्या दृष्टिकोनावर प्रकाश टाका.
- (ब) निर्देशित, अनिर्देशित आणि सर्वसंग्रहात्मक समुपदेशनामध्ये तुलना आणि फरक करा.
- (क) समुपदेशनाच्या प्रकारांची यादी करा आणि प्रत्येक प्रकारासाठी योग्य उदाहरणे द्या.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) समुपदेशन प्रक्रियेच्या संकल्पना आणि टप्प्यांचे वर्णन करा.
- (ब) समुपदेशनासाठी आवश्यक कौशल्ये स्पष्ट करा. समुपदेशनाची संबंध प्रस्थापित करणे आणि ऐकण्याच्या कौशल्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
- (क) समुपदेशन परिणाम म्हणजे काय? समुपदेशक म्हणून शिक्षकाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्र.५ टीपा लिहा. (दोन) (२०)

- (अ) तत्त्वे आणि मार्गदर्शनाचे स्वरूप.
- (ब) शैक्षणिक मार्गदर्शनात शिक्षकांची भूमिका
- (क) समुपदेशनाचा अर्थ आणि उद्देश.
- (ड) समुपदेशनाची प्रश्न आणि प्रतिसाद कौशल्ये.

*****